
YEREL YÖNETİMLERDE HALKLA İLİŞKİLER UYGULAMALARI: KİLİS BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

Ahmet TUNÇ*

ÖZET

Kamu yönetimi toplumsal hayatta üstlendiği ödevleri hayata geçirirken halkın bizatihi desteğine ihtiyaç duymaktadır. Halkın bu desteğini kamu yönetimi arkasında hissetmek ister (Taş, 2009: 13). Kamu yönetiminin ana bileşenlerinden biri olan yerel yönetimlerin ise halkla olan ilişkileri daha yoğun bir şekildedir. Merkezi yönetimlere göre halka olan mekansal yakınlık ve icrai bir yapı olmasından dolayı ilk müracaat yeri konumundadırlar. Bu anlamda halkla ilişkiler yerel yönetimler nezdinde incelenmesi gerekmektedir. Yerel yönetim birimlerinden biri olan özellikle belediyelerin mahallin sakinlerine sundukları hizmetlerden dolayı geri bildirim alma süreleri oldukça hızlıdır. Bu bakımdan belediyelerin halkla olan ilişkilerinde gösterdikleri performans ise önemli bir hale gelmekte ve verimlilik beklenmektedir. Bu çalışmada; yerel yönetimlerde halkla ilişkiler ele alınmış ve Kilis Belediyesi'nin halkla ilişkilere yönelik faaliyetleri irdelenmiştir.

Anahtar Kavramlar: Yerel Yönetimler, Halkla İlişkiler, Kilis

PUBLIC RELATIONS APPLICATIONS IN LOCAL GOVERNMENTS: EXAMPLE OF KILIS MUNICIPALITY

ABSTRACT

The public administration needs the support of the people in their life when the tasks they undertake in social life are illusory. The public wants to feel this support behind public administration (Taş, 2009: 13). Local governments, which are one of the main components of public administration, are more intensely connected with the public. They are the first place to apply because of the spatial proximity and executive structure that is publicly owned by the central government. In this sense, the relations with the people need to be examined before the local governments. Local governments have a very fast time to receive feedback, especially because of the services the municipalities offer to the local residents. In this respect, the performances of the municipalities in relation to the public are becoming important and productivity is expected. In this study; The relations with the people in the local governments were discussed and the activities of Kilis Municipality related to the people were examined.

Key Words: Local Governments, Public Relations, Kilis

* Yrd. Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler.

1. GİRİŞ

Özel sektörde kullanımının yanı sıra kamu sektöründe halkla ilişkilere yönelik uygulamaların önemi yadsınamaz. Bu durum şu dört esas çerçevesinde daha da önemli hale gelmektedir; “yerel yönetimlerin yeniden işbaşına gelmeleri için iletişim kurmalarının gerekliliği, yerel yönetim kaynaklarının etkili ve verimli biçiminde kullanılabilmesi için iletişim desteği, demokrasi gereğince halka hesap verme zorunluluğu ve aynı gerekçe ile seçim dışı katılımcı demokrasi mekanizmalarının kurulmasında iletişime duyulan ihtiyaç” (Eraslan Yayınoglu, 2007: 9).

Yerel yönetimlerin merkezi yönetime göre halka daha yakın olduğu gerçeğinden hareketle, yerel yönetimlerin halkla olan ilişkileri ve iletişimi daha yoğun olarak kullanması gerekmektedir. Merkezi yönetime göre yöre halkının ihtiyaçlarını karşılamadaki hızı ve talep edilen hizmete verilen cevabın zaman olarak daha kısa olduğu bilindiğine göre, halkla kurulan ilişkilerin daha sıcak olması da beklenmektedir.

Günümüz demokratik toplumlarından beklenen yerel yönetimlerin güçlü olması iken, ülkemizde de bu sürecin zaman içerisinde tamamen istenilen seviyeye gelebilmesi için yerel yönetimlerin, ve özellikle belediyelerin, halkla olan ilişkilerinde daha yoğun ve çağın getirmiş olduğu hesap veren, şeffaf, saydam, katılımcı bir nitelikte hareket etmeleri gerekmektedir. Bu anlamda Kilis il belediyesinin Türkiye’deki diğer il belediyelerine göre daha az tecrübeye sahip olduğu gerçeğinin yadsınmamasının ve özellikle 2012 yılından itibaren Suriyeli göçmenlerin yoğun bir şekilde yerleşim gösterdiği bir yer olması sebebiyle, Kilis Belediyesi’nin halkla olan ilişki seviyesi bir yönüyle oldukça yoğun iken diğer yönüyle belki de beklenen gerisinde de olan ikili bir durum söz konusudur. Bu çalışmada bu durum göz ardı edilmeden Kilis Belediyesi’nin halkla olan ilişkileri değerlendirilmeye çalışılmıştır.

2. HALKLA İLİŞKİLER KAVRAMININ TANIMI, İŞLEVİ VE UYGULAMA ALANLARI

Halkla ilişkilerin tek bir tanımı yoktur ve kesin bir tanımını yapmak güçtür. Bazı görüşlere göre ilk çağlardan bu yana toplumda bireyler, gruplar, kurum ve kuruluşlar karşılıklı ilişkiler kurma çabası içindedir. Bu çaba sadece bir ilişki kurmak değil, mesajları iletmek, ihtiyaçları karşılamak ve ilişkileri yönetmek olarak da görülebilmektedir. Halkla ilişkiler bir örgütün amaçları doğrultusunda hareket eden kurumu hedeflerine ulaştırmak için bir takım amaçlar belirleyen ve hedef kitlelere mesajı en doğru şekilde aktarma çabası içinde olan bir yönetim şekli olarak tanımlanmaktadır (Balta Peltekoğlu, 2007: 7). Bir başka tanımda ise, halkla ilişkiler hedef kitlenin ilgisini çekmek ve onu harekete geçirmek ve istenilen yola yöneltmek olarak görülmekte, (Tortop ve Özer, 2013: 3) günden güne Halkla ilişkiler kavramı içine yeni düşünceler girmektedir. Üstüne anlaşılan tam bir tanımın varlığından da bahsetmek güçtür (Eraslan Yayınoglu, 2007: 18).

Halkla İlişkilerin Tarihsel Gelişimi ve Uygulama Alanları

Halkla ilişkiler üzerinde mutabık olunan konulardan biri de halkla ilişkilerin ilk çağlardan beri var olduğudur. Eski Yunanlar'da ve Roma da halkla ilişkiler yöntemleri kullanılmıştır. Bilinen örneklerinden biri de "Vox populi, vox Dei" (Halkın Sesi Tanrının Sesidir) (Tortop ve Özer, 2013:10).

Eski Mısır'da ise, kamuoyu oluşturma, halkın gözünde sürekliliklerini korumak için halkla ilişkiler faaliyetlerinden yararlanmıştı. Kavram olarak halkla ilişkiler ilk kez ABD başkanı Thomas Jefferson tarafından kullanılmıştır. Thomas Jefferson'ın bu kavramı bağımsızlık bildirisinde kullandığı belirtilir (Eraslan Yayınoglu, 2007: 43).

Modern anlamda ise halkla ilişkiler 19. yy sonları ile 20. yy da gelişme göstermektedir. 19. yy da ilk örneklerini ABD'de Basın Ajansı modeli olarak kendini göstermiştir. Phineas Taylor Barnum sirklerin duyuru çalışmaları, moda gibi konularla basın yolu ile kamuoyunu etkilemeyi başarmıştır (Balta Peltekoglu, 2007: 91).

Halkla İlişkilerin esas gelişimi gazeteci Ivy Lee ile gerçekleşmiştir. (Tortop ve Özer, 2013: 11). Ivy Lee İlkeler beyannamesinde "Halka Bilgi Verilmelidir" sözünü kullanmıştır. Bu söz ile birlikte "halkla ilişkilerin kamuoyunu bilgilendirme modeli" ortaya çıkmıştır. 1906 yılında yaşanan Anrasit kömür grevinde Ivy Lee devreye girerek, Kömür işletmecisinin Önce Kamuoyunu bilgilendirmesi gerektiğini söylemesi ile birlikte "Halkla İlişkilerde" devrim niteliğindedir. 1906 yılında Pensilvanya da gerçekleşen demiryolu kazasının ardından Pensilvanya demiryoluna olumlu bir imaj kazandırması için Ivy Lee ile çalışılmıştır. Ivy Lee bu çalışmalarda demir yolu ücretlerinin yeniden gözden geçirilmesi, lobcilik ve basın ile iyi ilişkiler kurulması sağlanmıştır (Balta Peltekoğlu, 2007:100). 1903-1904 yılları arasında Colorado Kömür işletmesinde da yaşanan işçilerin daha iyi şartlar istediği grevde ise Rockfer'larla çalışmıştır (AÖF, 2013: 195).

1917 yılında ABD başkanı Wilson tarafından kurulan ve başkanlığını George Crell'in yaptığı Committee On Public Information "Halkı Aydınlatma Komitesi", kamu yönetimin ilk halkla ilişkiler uygulamasıdır (Eraslan Yayınoglu, 2007: 43). Amerika kamuoyunu savaşa destek olmasını sağlama amacı taşıyan komitede, hem kamuoyunu aydınlatma hem de ilettiği mesajları nedeni ile ikna etme hedefi olması nedeni ile iki yönlü asimetrik model olarak adlandırılmaktadır. Ve bu modelin en önemli öncüsü de halkla ilişkilerin babası olarak kabul edilen Edward Bernaysdır. Creel Committee, saç bonesi üreten Venida Hairnet Company, Tobacco Company, Procter Gamble gibi birçok şirketin halkla ilişkiler danışmanlığını yapan Bernays günümüzde ki halkla ilişkiler anlayışının temel taşlarını oluşturmuştur.

3. TÜRKİYE'DE HALKLA İLİŞKİLER VE YEREL YÖNETİMİNDEKİ UYGULAMALARI

Türkiye'de halkla ilişkiler uygulamaları ilk kez kamu kurumlarında görülmüştür. İlk Türk gazetesi Takvim Vakeyi'nin 1831'de yayımlandıktan sonra duraksayan gazete 1919 yılından günümüzdeki "Resmi Gazete" olarak yayınlamıştır. 1920 yılından Anadolu Ajansının kurulması ile Türkiye'de halkla ilişkilerin kurumsallaşmasında ilk örnekler olarak kabul edilmektedir (Bülbül, 2004: 38). 1960 yılında kurulan Basın ve Halkla Münasebetler Dairesi Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı Enformasyon Genel Müdürlüğü ve Milli Savunma Bakanlığı ve 1964 yılında kurulan Nüfus Planlaması Genel Müdürlüğü Tanıtma Şubesi halkla ilişkiler görevlerini üstlenen ilk kamu kuruluşlarıdır (Balta Peltekoğlu, 2007: 129). Devlet Planlama Teşkilatı halkla ilişkiler uygulamalarının başlangıç noktası olarak görülmektedir. Planlı kalkınmayı kamuoyuna benimsetmek ve desteğini almak için Yayın ve Temsil Şubesi kurulmuştur (Asna, 1998: 75).

Yerel Yönetimler

Yerel Yönetimler ulusal sınırlar içerisinde belli bir coğrafi bölgede yaşayan yerel topluluk üyelerinin ortak ihtiyaçlarını karşılamak, ekonomik sosyal kültürel zenginliğe ve refaha ilişkin yerel hizmetleri genel yetki ile kendi sorumluluğu altında ve yerel topluluğun yararları doğrultusunda yerine getiren, işleyişinde açıklığı, şeffaflığı insan haklarını, çoğulcu ve katılımcı demokrasi ilkelerini hayata geçiren, yetkilerin yerel topluluğa en yakın yönetim birimince kullanıldığı, karar organlarını yer yer yürütme organlarını kendilerince belirlediği ve bu organlarla kendi ihtiyaçlarını yerine getirdiği, kamu tüzel kişiliğine sahip, özerk demokratik bir yöntemdir (Yıldız Özsalmanlı, 2010: 249). Yerel yönetimler kar amacı olmayan kamu kurumlarıdır. Türkiye'de yerel yönetimlerin tarihi çok eskilere gitmez özellikle Avrupa ile karşılaştırıldığında (Sezik ve Ağır, 2016: 232).

Merkezi yönetimin hizmet ağının dışında kalan yerel gruplarının ihtiyaçlarını karşılamak için oluşturulmuş ve karar organlarını da doğrudan halkın seçtiği demokratik ve özerk bir yönetim kademesi (Tortop, v.d. 2014: 1).

Yerel yönetim bir bölgedeki yerel temsilci, olarak görülmekte ve bu temsilcilerin hitap ettikleri bölge içerisinde örgütsel bir yapıları da bulunmaktadır. Türkiye'de üç tür yerel yönetim vardır: İl Özel idareleri, Köyler (mahalle), Belediyeler (Aydın, 2015: 178).

İl Özel İdaresi: Büyükşehir olmayan illerde bulunan kendine ait bütçesi ve karar organları ile yerel hizmet gören yapılardır. Vali, il özel idarelerinin başındaki yürütme organıdır. İl sınırları içerisindeki görevleri: Sağlık, gençlik ve spor, tarım, sanayi ve ticaret, ilin çevre düzeni planı, sosyal hizmet ve yardımlar, toprağın korunması, çocuk esirgeme kurumları, kültür sanat ve turizm, yoksullara mikro krediler verilmesi. İl sınırları dışındaki görevleri: İmar, çevre, ağaçlandırma ve park bahçe, kültür ve turizm, gençlik ve spor, yol, su kanalizasyon ve atık su, orman köylerinin desteklenmesini sağlamak (Tortop 1986: 81-85, Tortop v.d. 2014: 168).

Belediyeler: Belediyeler halk tarafından seçimle oluşturulan küçük yerel yönetimlerdir. Kamu yönetimi sözlüğünde, belediyenin tam tanımı şu şekildedir. Kent niteliği taşıyan yerleşim yerlerinde yaşayanların ortak gereksinimlerinin karşılamakla görevli, kamu tüzel kişiliğine sahip ve karar organları halk tarafından seçimle oluşturulmuş yerel yönetim birimidir (Kamu Yönetimi Sözlüğü, 2008: 31). Belediyeler Kanununda ise; beldenin ve belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılar ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özelliğe sahip kamu tüzel kişisi olarak tanımlanmaktadır (5393 Say. Bel. Kan. mad3.)

Osmanlıdan günümüze 150 yıllık bir yönetim geçmişi olan belediyelerde iki tür yönetim sistemi bulunmaktadır. Bunlardan ilki belediye kanununa göre çalışan belediyeler, ikincisi de büyük kentlerde faaliyet gösteren belediyelerden farklı statüsü olan büyükşehir belediyeleridir. Belediyeler; 5000 kişiden fazla nüfusa sahiptir ve yukarıda bahsettiğimiz belediyeler kanunundaki tanımında da anlaşıldığı üzere belediyeler idari ve mali özerkliğe sahip birimlerdir (Eryılmaz, 2011: 166-167).

Görevleri;

- İmar su kanalizasyon
- Çevre ve çevre sağlığı Ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar
- Şehir içi trafik
- Zabıta itfaiye ambulans ve acil kurtarma
- Defin ve mezarlıklar
- Konut yapmak, devlete ait okulların binaların yapımı, bakımı ve onarımını yapmak
- Evlendirme
- Turizm ve kültür sanat faaliyetlerini desteklemek, tanıtım yapmak kültürel ve tarihi yapıları korumak
- Gençlik ve spor
- Yoksullara yardım ve sosyal hizmet
- Mesleki beceri kazanılması
- Ekonomi ve ticari faaliyetlerin geliştirilmesi (Eryılmaz, 2011: 170 ; Aydın, 2015: 187-197, Şahin, 2014: 104-107, Karakılıçık, 2015: 156-157).

Mahalle ve Köyler: Mahalleler kentleri ve köyleri oluşturan küçük yapılar olarak ta adlandırılabilir. Mahallenin yönetim organları, muhtar ve ihtiyar heyetidir ve demokratik seçimlerle mahallenin iradesi ile görev yapmaktadırlar. Mahalle yönetiminin kendine ait bir bütçesi yoktur. Sadece köy ya da mahalle muhtarlarının ihtiyaçlarını karşılamak için merkezi yönetimden aldıkları aylık harçları vardır (Eryılmaz, 2011: 194), köyler yerel yönetimlerin en küçük yapısıdır. Köy kanununa göre nüfusu iki binden az, 150 kişiden fazla olan yerleşim yerleridir. Köyler de tıpkı mahalleler gibi İhtiyar Heyeti ve Muhtarlar bulunmaktadır. Farklı olarak köy dernekleri de yer almaktadır.

Muhtar köy derneği tarafından seçimle iş başına getirilir ve devletin köylerdeki temsilcileridir (Aydın, 2015: 210).

Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler

Kamu'nun halkla iletişim kurması ve halkla ilişkilere yönelik faaliyetleri kurumun ana işlevleri arasında gösterilmektedir. Aydın'a (2015: 292- 293) göre yerel yönetimlerin ne kadar hizmet yaptığından ziyade kamunun halktan güven ve destek alma noktasında neler yaptığı da önemlidir. Halkın istediği hizmetler doğrultusunda hareket edip hizmetten memnun kalınmasını sağlamak ve destek görmek dolayısı ile halkla ilişkiler faaliyetlerini kurum içerisinde kullanmak kamu yönetimindeki meşruiyet sorununu da ortadan kaldırmaktadır halkın kamu politikalarına destek vermesi yerel yönetime meşruiyet kazandırmaktadır.

Eraslan Yayınoglu'na (2007: 88) göre yerel yönetimler için halkla ilişkiler bir ihtiyaçtır. Ve bu ihtiyaçları dört ana başlıkta toplamaktadır.

- Yeterli verimli ve etkili hizmet ilkesi yönünden halkla ilişkiler ihtiyacı Kamudan alınan kıt kaynakların daha verimli bir şekilde kullanılması ve halkın isteklerini yöneticilere anlatabilme becerisini sağlamak.
- Tarafsız eşit hizmet ilkesi yönünden halkla ilişkiler ihtiyacı Yerel yönetimdeki herkese aynı eşitlikte hizmet verildiğini anlatabilmek
- Açıklık ilkesi yönünden halkla ilişkiler ihtiyacı.
- Şeffaflık, hesap verebilme yetkinliğini kazanmak.
- Katılım ilkesi yönünden halkla ilişkiler ihtiyacı.
- Halkın doğrudan yönetime katılımını sağlamak. Bunlar için kent konseyleri gibi sivil girişimleri desteklemek.

Tortop ve Özer (2013: 234) yerel yönetimlerdeki halkla ilişkiler, ihtiyacının projelerle ilgili halkı haberdar etmek, fikirlerini almak, yerel yönetimlerin işleyişi hakkında bilgi vermek, halkın hak ve sorumluluklarının neler olduğu konusunda bilgilendirme yapmak, vatandaşlık gururunu aşılacak ve geliştirmek olduğundan bahsetmektedir.

Ali Kaya'ya (1989: 153) göre yönetimlerde;

- Yönetimin izlediği politikaları halka benimsetmek
- Yönetim çalışmalarına karşı halkın bir tutum içerisinde olmasına yardımcı olmak ve süreklilik sağlamak
- Halkın yönetimle, yönetimin halkla olan ilişkilerini kolaylaştırmak
- Halkın yönetim kararlarına uymaları için, yönetimle ilgili hukuki ve idari kararların halkla paylaşılmasını sağlamak
- Kamu hizmetlerinin görünürlülüğünü artırmak
- Halkın düşüncelerini anlamak için dilek ve şikayet mekanizmalarını çalıştırmak için halkla ilişkilerin kullanımı şarttır.

Demokratik yönetimlerde kamuoyu önemli bir yer tutmaktadır. Halkın yönetimle hareket etmesi, kararları onaylaması, tutum ve davranışlarının takip edilmesi önem arz etmektedir (Karatepe, 2008: 257). Bütün bunlarla birlikte

yaşadığımız yüzyılın karmaşıklaşan yönetim anlayışları daha ekonomik çözümler üretmeyi gerekli kılmakta ve halkla ilişkilerin önemini ortaya çıkarmaktadır.

4. STRATEJİK YÖNETİM VE HALKLA İLİŞKİLERİN AMAÇLARI

Strateji askeri kökenli bir kelime olup, Latince Stratos (ordu) anlamına gelmektedir. Kavram olarak sosyal bilimlerde kullanımı öncelikle işletme ve yönetim alanlarında kendine yer edinmiştir. Mintzberg strateji kavramından şu şekilde bahsetmektedir.

- Kurumun amaçları için hangi yöntemlerin kullanılacağı
- Kurumun bütünü ile alakalı bir eylem planı hazırlamak
- Rakiplerinden farklı konumlandırmak
- Vizyon geliştirmek (AÖF, 2013: 55-62).

Stratejik yönetim, kavram olarak yönetmek, amaçları ve hedefleri belirlemek, denetimi sağlamak anlamlarını taşıdığından her kurum için önemli yer tutmaktadır. Yerel yönetimler açısından bakıldığında da hizmetlerin daha verimli olması adına stratejik yönetim önemli yer tutmaktadır. Günümüzde elli bini geçen belediyelerde stratejik planlama yapmak zorunludur (Eraslan Yayınoglu, 2007: 102). Stratejik yönetim süreciyle birlikte halkla kurulan iletişim faaliyetleri artmış, kurumların halkı bilgilendirmesi ve düzenli raporlar düzenlemesi zorunluluk haline gelmiştir. Türkiye’de tüm kamu kurum ve kuruluşları için stratejik plan hazırlama zorunluluğu bulunmaktadır. Belediyeler 5 yıllık stratejik planlarını hazırlamakta ve ayrıca yıllık faaliyet raporlarını başta web sayfalarında olmak üzere, basılı hale getirip kamuoyunun bilgisine sunmaktadırlar.

Belediyelerde Halkla İlişkilerin Amaçları

Belediyeler açısından halkla ilişkilerin amaçlarını aşağıdaki şekilde özetlemek mümkündür (TBD, 1992:71-72);

a) Belde halkı ile belediye arasındaki anlayış birliğini, iyi niyetini sağlamak, başka bir anlatımla halkın güvenini kazanmak. Belediyeler, yaptıkları işin, aldıkları kararların doğru olduğuna belde halkını inandıramazlarsa, başarılı olamayacaklardır,

b) Belde halkını aydınlatmak ve onlara çalışmalarını benimsetmek; belde halkını politikasından haberdar etmek,

c) Belde halkının belediye yönetime karşı olumlu davranışlar içinde olmasını sağlamak,

d) Halkın belediye ile olan ilişkilerinde işleri kolaylaştırmak. Belediye hizmet birimlerinin görülebilir giriş yerlerine, o birimle ilgili başvuruların nasıl yapılacağı, hangi bilgi ve belgelerin istendiği, varsa başvuruya ilişkin süreler ve diğer hususlar anlaşılır bir dille yazılmalı, bu panolara belde halkının ilgisi çekilmelidir.

e) Belediye meclisi, encümen ve belediye başkanının aldığı kararların yerindeliğini artırmak için belde halkından bilgi almak. Belediye karar organları

tarafından kararlar alınmadan önce, yapılacak işler hakkında belde halkına görüşlerini belirtme olanağı vermek,

f) Belediye yetkili organlarının almış olduğu kararlara ve mevzuata uyulmasını sağlamak için bunlar hakkında halka aydınlatıcı bilgi vermek,

g) Belde halkı ile işbirliği, gönül birliği sağlayarak hizmetlerin daha çabuk ve kolay görülmesinde halkın katkısını temin etmek.

h) Belde halkının dilek, istek, öneri, telkin ve şikâyetlerinden yapılan çalışmalarda, hazırlanan plan, program ve diğer düzenlemelerde yararlanmak, aksaklıkların giderilmesi için yapılacak tüm etkinliklerde bunları değerlendirmek.

i) Belde halkından olmanın gururunu aşlamak.

Belediyelerin halkla ilişkilerde kullandığı araçlar: Basın ve yayın organları, belediyenin bastırıldığı broşür, kamuoyu araştırmaları, afiş, kitap, kitapçık gibi basılı dokümanlar, belli aralıkla yapılan halk günleri, kongre, festival, fuar, sergi seminerler ve benzerleridir.

Belediyelerin halkı tanıma yolları: Vatandaşlar tarafında yapılan çeşitli başvurular, geniş ve dar anlamda kamuoyu araştırmaları, baskı ve çıkar gruplarıyla yapılan görüşmeler, STK'larla yapılan görüşmeler, referandum gibi yollar.

5. KİLİS BELEDİYESİ'NİN HALKLA İLİŞKİLERE YÖNELİK FAALİYETLERİ

Kilis Belediyesi; Gaziantep ilinin bir ilçesi iken, Bakanlar Kurulu'nun 03.06.1995 tarih ve 550 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamesi ile il statüsüne kavuşturulmuştur. Böylece Kilis, Türkiye'nin 79. ili olmuştur (Kilis Belediyesi 2015-2019 Stratejik Plan, 2015: 14). Kilis ili nüfus ve yüzölçümü olarak Türkiye'nin en küçük illerinden biridir. Kilis'in 3 küçük ilçesi bulunmaktadır. Kilis ilinde 137 adet köy ve 87 adet mahalle vardır. Kilis ilinin 2015 sonu itibariyle toplam nüfusu 106.293'dür.

Kilis'in merkez nüfusu 106.293 kişi, Musabeyli ilçesinin nüfusu 13.359 kişi, Elbeyli ilçesinin nüfusu 5.852 kişi ve Polateli ilçesinin nüfusu ise 5.151 kişidir.

Kilis Belediyesi'nin halkla ilişkilere yönelik faaliyetleri çerçevesinde öncelikle vizyonu, misyonu, amaç ve hedefleri, temel politika ve önceliklerine bakıldığında; bunlar Kilis Belediyesi'nin halkla olan iletişimi seviyesini ve halkla ilişkiler anlayışını göstermesi açısından önemli bir göstergedir. Bunlar:

Vizyonu: *"İlimiz çok eskiye dayanan bir tarihe sahip olması nedeni ile geçmişi geleceğiyle birlikte çağdaş, yaşanabilir bir şehir konumuna getirilebilmesi için, sınırlı kaynaklarla maksimum fayda üretmek, yaşanabilir huzurlu bir şehir oluşturmaktır".*

Misyonu: *"Yasayla belirlenen Mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçların karşılanmasında, Belediyenin ekonomik durumu da göz önüne alınarak hizmet çalışmalarına devam etmek, Sosyal yardım, Spor, Kültür, temizlik, parklarla ve*

Halkımızın ekonomisini canlandırmak için iş alanları yaratılarak halkın mutluluğunu sağlamak. Bunun dışında yasayla belirlenen hizmetleri eşitsizliği ve adaletsizliği ortadan kaldırılarak verimli ve etkili bir şekilde halkın yararına sunmaktır "(Kilis Belediyesi, 2016: 5).

Amaç ve Hedefleri: "Park ve yeşil alanların miktarlarını arttırmak bölgemizde yaya ve araç trafiğinin düzenini sağlamak için mevcut yolların bakım ve onarımı, yeni yolların açılması ve hizmete sunulması, ilimizde modern ve standartlara uygun halkın ihtiyacını giderebilecek yeni Pazaryeri yapmak, Bölgemizde eğitim, sosyal, kültürel, sportif ve sanatsal alanda yeni tesisler kurmak ve bu alanlarda etkinlikleri arttırarak ilimizin sosyal yaşantısını canlandırmak, doğal afetlere karşı önlem almak, gelişen teknolojinin yeniliklerini Belediyemiz hizmetlerinde kullanmak, Belediyemizin sahip olduğu tesisleri, binaları, spor komplekslerini bakım ve onarımlarını yaparak, kullanılabilirliğini devamlı kılmak, Nitelikli personelin çalıştığı, çalışanlarının ortak değer ve amaçlar etrafında kenetlendiği, personel özlük haklarının korunduğu İdari bir yapı oluşturmak. Kilis Belediyesi sınırları içerisinde halkın temiz ve sağlıklı ortamda yaşamalarını sağlamak, Belediyenin mali açıdan sağlam bir yapıya kavuşturulması ve devamlılığının sağlanması, imar planlarının güncelleştirilerek imarlı yeni konut alanları, otopark ve diğer sosyal tesis alanlarını oluşturmak" (Kilis Belediyesi, 2016: 21).

Temel Politikalar ve Öncelikler: "Gelişmiş ülkelere bakıldığında görülen o ki, sadece hizmet değil aynı zamanda kaynak üreten, yöneticilik sistemi başarılı ve kalıcı olmaktadır. Sorumlu Belediyecilik anlayışı ile bu sistemi uygulamaya ve popülizmden uzak gerçekçi, şeffaf ve sosyal bir belediyecilik en büyük amacımızdır. Belediyemizin ve ilimizin sorunlarını ve imkânlarını bilerek önce teşhis sonra doğru tespit noktasından hareketle ilimiz adına yakışır bir şekilde yeşil alanları yeterli, sosyal ve ekonomik yönden canlı, insanlarımızı rahat, mutlu ve huzurlu bir yaşama kavuşturmak ise en öncelikli hedefimizdir. Bu hedeflerimiz arasında imar sorunlarının çözülmesi, Kilis'i sağlam düşünce ve planlarla, eğitim, sağlık ve spor merkezleri gibi sosyal donatılara sahip, modern ve yaşanabilir bir kent haline getirilmesi öncelikli hedeflerimizdir" (Kilis Belediyesi, 2016: 21).

Kilis Belediyesi'nin web adresinde (<http://www.kilis.bel.tr>) broşürler, dergi, bülten, basılı faaliyet raporları (2008-2015), hizmet standartları bulunmaktadır. Meclis kararları, meclis gündemi, stratejik plan, imar planları, iç kontrol eylem planı, telefon numaraları, elektronik posta adresleri ,sosyal medya hesapları, alo 188 cenaze hizmetleri, alo 185 mavi hat (su arıza) bulunmaktadır. Ayrıca belediyenin hizmet birimlerinin günlük faaliyetleri, web sayfasında yer almakta. Kilis Belediyesi bir halkla ilişkiler aracı olan kamuoyu araştırması yapmış ve bunda kentte yerleşen Suriyelileri yerel halka sormuştur.

Bu araştırma Temmuz 2014 yılında uygulanmış olup 222 katılımcı ile elektronik ortamda yapılmış, veriler oran-orantı çerçevesinde ele alınmış olup yüzdelik dilimlere uygulanmıştır. Araştırma soruları Kilis ili merkez ilçede yaşayan Suriyeli olmayan kentli nüfusun kentte sunulan "kamusal yerel

hizmetlerinden memnuniyeti” ve “Kilislilerin kentte birlikte yaşadığı Suriyelilerden memnuniyetini” ölçmeye yönelik olmuş. Soruların büyük çoğunluğu yerel halkın sığınmacılara doğrudan bakış açısını yönelik hazırlanmamış, daha çok dolaylı olarak göçle birlikte ikiye katlanan kent nüfusunun sorunlarını yansıtması açısından önemli bir gösterge olmuştur.

Akmasa Faaliyeti: Kilis Belediyesi’ne, vatandaşlar tarafından dilekçe ile, yazılı ve sözlü olarak, telefon ve mail aracılığıyla müracaat yapabilmekte, bu müracaatlar ilgili birimlere bildirilmekte, müracaatı neticelendirilen müracaatlar hakkında ilgililerine bilgi verilmektedir. Diğer müracaatlar ise plan dahilinde işleme konulmaktadır (Kilis Belediyesi, 2016: 29).

Kilis Belediyesi’nde basın ve halkla ilişkiler müdürlüğü bulunmamaktadır, bunun yerine bir birim olarak faaliyet göstermektedir. Belediyenin misyon, vizyon ve idarenin genel amaç ve hedefleri çerçevesinde belirlediği ilkeler yürütülen faaliyetlerin daha etkin hale getirilebilmesi için basın ve yayın birimi halkla ilişkiler birimini de kapsayacak şekilde bir müdürlük haline dönüştürülerek güçlendirilmelidir.

6. SONUÇ

Kamunun halkla olan ilişkileri yönetim sürecini etkileyen en önemli unsurlardan birisidir. Günümüzün temel değerleri çerçevesinde değişen ve dönüşen devlet düzenleri beraberinde yeni yönetim tekniklerini geliştirmekte ve bu teknikleri yönetimin her sürecinde kullanmaktadırlar. Bu anlamda hizmet verilen insan yönetiminden beklentileri, tavsiyeleri, itirazlarının dikkate alınması yapılan veya yapılacak iş ve işlemlerde yönetim ve yöneticilerin ellerini güçlendirecek adım atmalarını daha da kolaylaştıracaktır.

Çağımızın egemen yönetim anlayışları olan saydam, şeffaf, hesap verebilir, katılımcı gibi yönetimin ve özelde kamu yönetiminin benimsediği evrensel değerler olma yolundadır. Halkın dinlenilmesi, katılımının sağlanarak yönetim-halk ilişkilerini daha iyi bir seviyeye getirilişi, sunulan hizmetlerin daha kaliteli ve verimli yapılmasının önünü açar.

Ülkemizde halka daha yakın olan hizmet birimleri olan yerel yönetimlerin halkla ilişkiler konusunda önemli aşama kaydetmeleri beklenir. Hizmetin yerelden sunulması ve geri bildirim hızı bir şekilde geri alınabilmesi nedeniyle yerel yönetim birimleri önemli birer birimdirler. Özellikle belediyeler yereldeki kamusal ihtiyaçların çoğunu yerine getirmekte, vatandaşla yakın ilişkiler kurabilmektedirler. Belediyelerin bu niteliklerinden dolayı halkla ilişkilere önem vermesi ve gerekli adımları atmaları gerekmektedir.

Kilis Belediyesi bir il belediyesi olarak diğer il belediyelerine göre nispeten daha az deneyime sahiptir. Özellikle 2012 yılından itibaren Suriyeli sığınmacıların yerel halk nüfusunu aşan bir seviyede olan göçüyle birlikte, mevcut kentsel hizmet kapasitesinin iki katına hizmet verir seviyeye gelmiştir. Bu açıdan belediye hizmetlerin talepleri artmış, halkla olan ilişkiler daha yoğun bir seviyeye ulaşmıştır. Bu yoğunluk belediyenin hizmet kalitesini düşürmüş

belediye tarafından yapılan alan araştırmasıyla da, bu durum ortaya koyulmuştur. Bu açıdan Kilis Belediyesi'nin halkla olan ilişkilerinde kurumsal yapılanmasını tamamlaması ve hizmet ağını geliştirerek halkla olan ilişkilerini belli bir standarda taşıması beklenmelidir.

KAYNAKÇA

- Açık Öğretim Fakültesi (AÖF) 2013, Halkla İlişkiler, Eskişehir: AÖF Yayınları.
- Asna, Aleaddin (1998), Halkla İlişkiler P.R, İstanbul: Sabah Kitapları
- Aydın, Ahmet Hamdi Aydın (2015). Türk Kamu Yönetimi, Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Balta Peltekoğlu, Filiz, 2007, Halkla İlişkiler Nedir, İstanbul, Betaş Yayınları.
- Bülbül, Rıdvan, 2004, Halkla İlişkiler, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık
- Eryılmaz, Bilal (2011), Kamu Yönetimi, Ankara: Okutman Yayıncılık.
- Eraslan Yayınoğlu, Pınar (2007), Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler, İstanbul, Birsan Yayınevi.
- Karakılçık, Yusuf (2015), Yerel Yönetimler, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Karatepe, Selma 2008, İtibar Yönetimi: Halkla İlişkilerde Güven Yaratma C.7, S.23, ss.77-97.
- Kamu Yönetimi Sözlüğü, (2008), Ankara: TODAİE Yayınları.
- Kaya, Ali 1989, Halkla İlişkilerin Yönetimdeki Yeri Ve Önemi, Erciyes Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C.1, S.3, ss.141-154.
- Kilis Belediyesi (2015), Kilis Belediyesi 2015-2019 Stratejik Plan, Kilis: Kilis Belediyesi Yayını.
- Kilis Belediyesi, (2016), 2015 Faaliyet Raporu, Kilis: Kilis Belediyesi Yayını.
- Sezik, Murat, Osman Ağır (2016), Türkiye'nin Kamu Yönetimini Değiştiren Faktörler: Batılılaşma Ve Küreselleşme, The Journal of Academic Social Science Studies, Doi number: <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS33634>, Number: 49, p. 225-240, Autumn.
- Şahin, Yusuf (2014), Yerel Yönetimler, Bursa: Ekin Yayın.
- Taş, İ. Ethem (2009), Kamu Yönetiminde Halkla İlişkilerin Yeri ve Önemi, KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi, C.6, S.2, ss.13-24.

TBD (Türk Belediyecilik Derneği) (1992), Belediyelerimize Rehber, Ankar: Türk Belediyecilik Derneği-Konrad-Adenauer Vakfı Ortak Eğitim Projesi Yayını.

Tortop, Nuri; M.Akif Özer, 2013, Halkla İlişkiler, Ankara: Nobel Yayın.

Tortop, Nuri, 1986, Mahalli İdareler, Ankara: TODAİE Yayınları.

Tortop, Nuri, Burhan Aykaç, Hüseyin Yayman, M.Akif Özer 2014, Mahalli İdareler, Ankara: Nobel Yayın.

TUIK (Türkiye İstatistik Kurumu) (2015), Kilis İli Nüfusu 2015, Erişim Tarihi: 12.09.2016, <https://biruni.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr>.

Yıldız Özşamanlı, Ayşe (2010), Yeni Kamu Yönetimi Yaklaşımı Açısından Yerel Yönetimlerde Modernleşme Çabalarının Deđerlendirilmesi, (Ed. B. Parlak), Yerel Yönetimler Yerel Siyaset Ve Kentsel Politikalar, Bursa: Dora Yayıncılık.

5393 Sayılı Belediye Kanunu

